

Kjell Nedreaas
Askelandsvågen 58
5993 Ostereidet

Askelandsvågen, 22. august 2019

Lindås kommune
Postmottak
Kvernhusmyrane 20
5914 Isdalstø

HØYRINGSUTTALE ISM KOMMUNEPLANEN SIN AREALDEL 2019-2031 – FORSLAG OM VERNEOMRÅDE FOR HUMMAR I KJEKALLEVÅGEN/AUSTFJORDEN (FENSFJORDEN)

Vi viser til tidlegare (22.05.2018) innsendt forslag om verneområde for hummar i Kjekallevågen/Austfjorden til både Lindås og Masfjorden kommunar. I denne omgang melder vi inn eit revidert forslag som høyringsuttale til Kommuneplanen sin arealdel 2019-2031.

Vi føresler at Lindås kommune (framtidige Alver kommune) på eige initiativ opprettar eit verneområde for hummar i Kjekallevågen/Austfjorden med mål å byggje opp igjen ein redusert hummarbestand i fjorden.

Bakgrunn

Å opprette bevaringsområder for hummar har vist seg å vere positivt for bestanden. I eit slikt område i Skagerrak har hummarbestanden auka med heile 245 prosent. Dette kan også bidra til vekst i bestanden i nærområda utanfor verneområdet.

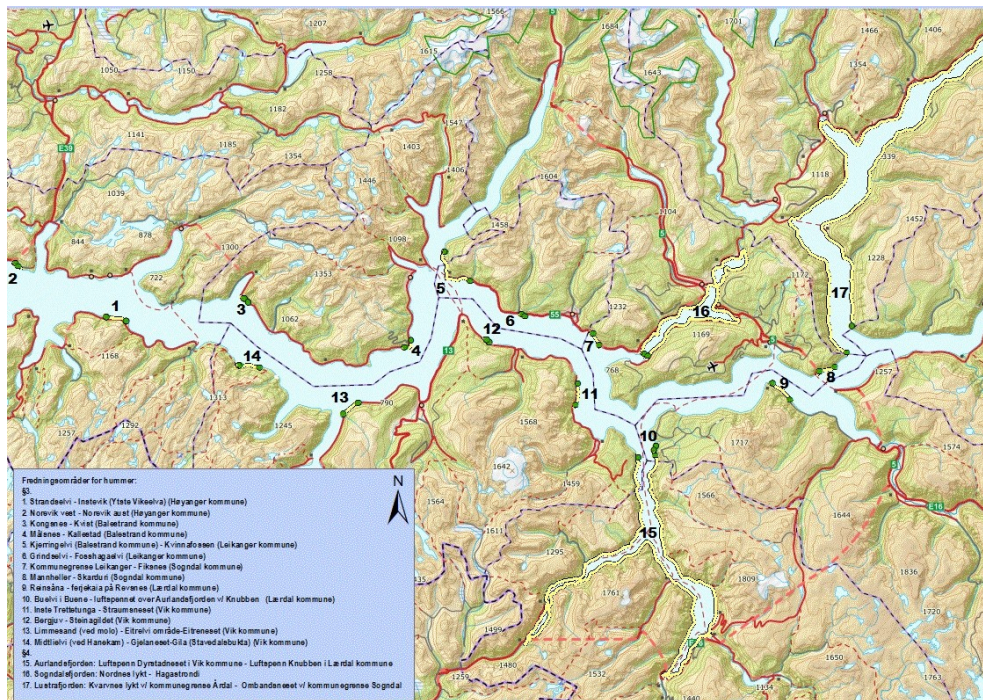
Auka press på kystområda og meir kunnskap om enkeltartar som lever der har ført til meir forskning på korleis trua artar kan reddast. Forskinga viser at både i sjølve bevaringsområdet og i områda rundt aukar bestanden av hummar. Det varierer kor stor auken er i dei ulike områda.

I Havforskningsrapporten 2014 er det presentert eit bevaringsområde som Fiskeridirektoratet etablerte i Skagerrak i 2006. Etter fire år hadde hummarbestanden auka med 245 prosent, noko som vil seie at det er blitt nesten tre og ein halv gong fleire hummar. I tillegg hadde gjennomsnittstorleiken på hummaren auka med 13 prosent i løpet av desse fire åra.

Det kom fram at omlag 5 prosent av hummaren vandra ut av bevaringsområdet og vart fanga av hummarfiskarar. Andre studiar har også vist at hummaren lever lenger i bevaringsområde. Å etablere fredingsområde blir difor sett på å vere eit godt tiltak for å få populasjonen av hummar til å auke.

I 2006 vart det innført fire fredingsområde for hummar på Skagerrakkysten. Storleiken på områda varierer frå cirka 0,5 til cirka 1 kvadratkilometer og det er berre lov å fiske med krokreiskap. I 2017 vart område kring Nesoddtangen (indre Oslofjord), i Kvitsøy kommune

og i Granvin, Ulvik, Eidfjord og Ullensvang kommunar oppretta som nye verneområde for hummar. I 2018 vart det vedteke å opprette 17 fredingsområde i Sognefjorden (sjå Figur 1).

Figur 1. Fredingsområde oppretta i Sognefjorden i 2018.

Langs Skagerrakkysten, på Kvitsøy og kring Nesoddtangen er det forbudt å fiske med andre reiskap enn handsnøre, fiskestang, juksa, dorg eller snurpenot i fredingsområda.

I Hardangerfjorden er det lov å fiske med garn, line og snøre, men forbudt å fiske med teiner og ruser langs heile sjølina ned til 50 meters djup rekna frå lågaste vasstand i områda.

I Sognefjorden er det i dei fleste fredingsområda forbudt å fiske med andre reiskap enn handsnøre, fiskestang, juksa, dorg eller snurpenot ned til 50 meter, mens det i Aurlandsfjorden, Sogndalsfjorden og Lustrafjorden berre er forbudt å fiske med hummerteiner i fredingsområda.

Per dags dato er det etablert 10 fredingsområde i Hordaland, 16 i Sogn og Fjordane og 10 på Sør- og Austlandet. I tillegg er det fem bevaringssoner i Tvedestrand kommune og ei slik sone i Lindesnes kommune (sjå vedlagt forskrift J-173-2018).

For den som fiskar er det små eller ingen forskjellar på fredingsområde og bevaringssone, anna enn varigheita på bestemmelsen for det aktuelle området.

Fredningsområde er eit vanleg forvaltingsverktøy, mens bevaringssoner er område som er oppretta for forskning i Tvedestrand og Lindesnes kommunar. Bevaringsssonene i Tvedestrand og Lindesnes er avgrensa i varigheit.

Staten skal framleis ha styring når mindre fredingsområde for hummar blir etablert, men det er viktig å leggje til rette for ei utvikling der kommunar og lokale interesser kan ta initiativ til og bidra i etableringsprosessane i samarbeid med Fiskeridirktoratet. Slike «nedanfrå-og-opp-

initiativ» vil leggje til rette for gode prosessar på lokalt nivå, noko som igjen kan sikre at vedtak får god lokal forankring.

Fiskeridirektoratet ønskjer at fleire kommunar etablerer nye verneområde for hummar, og gjev på si internettside <http://www.fiskeridir.no/Fritidsfiske/Noen-utvalgte-arter/Hummer/Frednings-og-bevaringsomraader/OEnsker-at-flere-kommuner-etablerer-nye-fredningsomraader-for-hummer> retningsliner for val av område.

Bak dagens reguleringar ligg målet om å oppnå ein gjennomsnittleg fangst på 10 hummar per 100 døgn som ei teine står i sjøen og fiskar, eller 0,1 hummar per teinedøgn, eller 1 hummar per 10 teiner per døgn. Denne målsettinga er ikkje nådd.

På 1950- og tidleg 1960-talet kom det hummarlag frå Øygarden innover i Austfjorden for å fiske hummar. Dei trekte gjerne teinene to gonger per dag, og ei fangstrate på 0,5 hummar per teine per trekk vart då rekna som liten fangst, med andre ord 10 gonger meir enn reguleringsmålet på 0,1 hummar per teinedøgn som vi pt ligg godt under.

Forslag til område og reguleringar i Kjekallevågen/Austfjorden

Underteikna har blitt kontakta av lokalbefolkninga med ønskje om at tiltak vert iverksett og utprøvd for å auke hummarbestanden i Austfjorden og Hindenesfjorden. Basert på dei gode erfaringane frå andre stader (omtalt ovanfor) så vil vi råde Lindås kommune om å prøve ut det same, i første omgang i Kjekallevågen og Austfjorden. Sjølve Kjekallevågen gav tidlegare gjerne eit fangstutbytte på over 100 hummar per sesong, og området vidare innover og kring Austfjorden har vore endå betre.

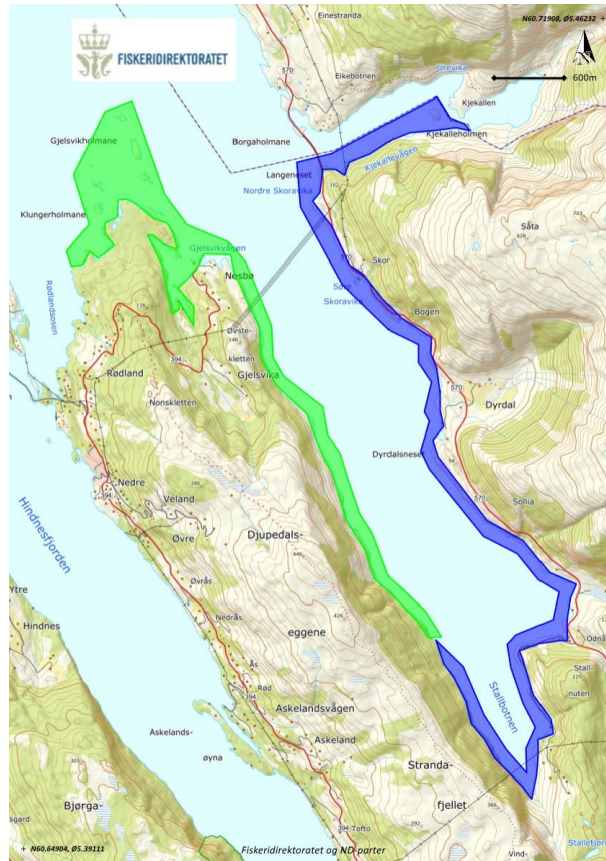
Vårt forslag til **verneområde/fredningsområde**, som vi bl.a. har diskutert med fiskarar i området, er vist i vedlagt kartskisse (Figur 2; blått område i kartet, ca. 1.2 km²):

- *Kjekallevågen, innanfor Kjekallbrua (den delen som ligg i Lindås kommune):* heile året forbudt å fiske med teiner og ruser, tillatt med garn
- *Frå Kjekallebrua og innover til og med Stallbotn ned til 50 meters djup:* heile året forbudt å fiske med teiner og ruser, tillatt med garn

Basert på innspel frå lokale fiskarar så vil det vere lettare å få aksept for hummarvernet om ein ikkje går for hardt ut, men startar med å tillate bruk av garn i verneområdet.

Vårt forslag til **referanseområde** (Figur 2; grønt område i kartet, ca. 1.2 km²) der det vil føregå vanleg fiske som vi vil innhente fangstrapportar frå:

- *Frå Stallbotn og vidare langs landet utover Austfjorden til og med Gjelsvik- og Klunger-/Rødlandsholmane*

Figur 2. Kart over Austfjorden med foreslått verneområde (blått) og referanseområde (grønt).

Måling av effekter av vernet

For å måle effekten av vernet bør det organiserast eit standardisert fiske **første veke i september kvart år**, både før vernet blir innført, og kvart år mens vernet er etablert. Vi foresler at det standardiserte fisket føregår med 100 teinedøgn i verneområdet, og 100 teinedøgn i referanseområdet, f.eks 20 teiner i 5 døgn i kvart av områda. Ståtida blir standardisert til 1 døgn, og alle teinene vil bli egna med pir (små makrell). All hummar i det standardiserte fisket blir registrert og målt før han blir sett ut igjen.

Det vil også vere viktig med overvaking av det marine miljøet i verne- og referanseområda. Vi oppfordrar også oppdrettsnæringa i fjorden om ikkje å bruke kjemiske midlar ved avlusing av laks.

Økonomi

Havforskningsinstituttet vil støtte prosjektet og kunne kjøpe teiner for inntil kr 20.000 det første året. Vi ønskjer og foresler at Lindås kommune finansierer leie av båt og fiskar til fisket kvart år, ein kostnad på ca kr. 50.000 + mva per år.

Framdrift

Fiskeridirektoratet informerer at det er kommunane som må ta initiativ til å setje i gang ein prosess med sikte på å etablere eit fredingsområde for hummar. Prosessen vil omfatte å:

- utarbeide forslag til område
- kartleggje fiskeriaktiviteten i områda.
 - *Vi vil beskrive fiskeriaktiviteten i dei nemnte områda i dag som eit avgrensa fritidsfiske med snøre, teine/ruser og garn i Kjekallevågen. Langs landet frå Kjekallebrua, kring Austfjorden grunnare enn 50 meter, og kring Gjelsvik-/Klungerholmane er det i tillegg til fritidsfiske med snøre og teine/ruser også eit visst garnfiske av både yrkesfiskarar og fritidsfiskarar (yrkesfiske først og fremst djupare enn 50 m). Det siste året har det også vore yrkesfiske etter leppefisk med teiner i områda.*
- identifisere og vurdere eventuelle interessemotsetningar
- halde lokale høyringar/informasjonsmøter

Vi håpar at vårt forslag let seg realisere til glede for både fritidsfiskarar/friluftsliv og yrkesfiskarar, og vi bidrar gjerne i det vidare arbeidet med dette.

Vennleg helsing

Sigve Hindenes
Fritidsfiskar

Kjell Nedreaas
Havforskar, fritidsfiskar